

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/494/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814215609
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3814215609.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcu: A. S. W. s.r.o., so sídlom O., V. 5, H.: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou I. S., s.r.o., so sídlom O., V. 5, H.: XX XXX XXX, proti žalovanej: X. O., bytom Z., E. XXXX/XX/X, do 30.06.2016 za účasti VB. o zaplatenie 4.943,26 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. februára 2016, č.k. 18C/175/2014-133, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Občianske združenie B. R. V. W. **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť Občianskemu združeniu B. R. V. W. (do 30.06.2016 vedľajší účastník na strane žalovanej) náhradu trov konania v sume 1.101,71 eur na účet právneho zástupcu JUDr. O. X., do 3 dní. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 2 písm. a/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 Obchodného zákonníka, § 524 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 7 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že v prejednávanej veci sa žalobca ako postupník domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 4.943,26 eur s príslušenstvom, pričom ide o pohľadávku, ktorú mal nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 od postupcu, právneho predchodcu žalobcu - W. sporiteľne, a.s., ktorá je bankou. Pohľadávka pritom vznikla na základe zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu - W. W., a.s. a žalovanou podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s Obchodným a Občianskym zákonníkom. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne. Súd sa zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, pričom dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby, keďže súdu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu. V konaní bolo žalobcom tvrdené, že dňa 27.06.2013 bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok medzi postupcom W. W.ou, a.s. a žalobcom ako postupníkom, ktorej predmetom malo byť aj postúpenie pohľadávky voči žalovanej zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 10.11.2008. V konaní bolo preukázané, že W. W., a.s. pred postúpením pohľadávky vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru a že k takémuto vyhláseniu došlo zo strany žalobcu dňa 06.02.2013. Súd tak skúmal súčasné splnenie oboch podmienok uvedených v § 92 ods. 7 zák. o bankách (písomná výzva banky, omeškanie

trvajúce viac ako 90 dní). Súd z listín predložených žalobcom do vyhlásenia rozhodnutia mal preukázané, že žalovaná bola písomne vyzvaná W. W.ou, a.s. výzvou z 15.06.2010 na úhradu dlžnej sumy, avšak žalobca v konaní nepreukázal, že táto výzva bola žalovanej skutočne aj zaslaná a doručená, naviac, ak žalovaná sama v konaní potvrdila, že polovicu pošty, ktorá jej bola doručovaná na adresu Z., E. XX/X nedostala z dôvodu, že jej druh jej poštové zásielky zahadzoval a neodovzdával jej ich. Žalobca tak nepreukázal, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, pretože nepreukázal splnenie podmienok uvedených v § 92 ods. 7 zák. o bankách, preto súd postúpenie pohľadávky uplatnenej žalobou považoval za neplatné v zmysle ust. § 39 Obč. zákonníka a žalobca potom nenadobudol pohľadávku voči žalovanej. Pokiaľ vedľajší účastník vzniesol v konaní aj námietku premlčania, súd zdôraznil, že žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, pričom dospel k záveru, že predmetná pohľadávka je premlčaná. Jednotlivé mesačné splátky úveru, tak ako boli dohodnuté, sa premlčujú v súlade s § 101 a § 103 Obč. zákonníka v trojročnej premlčacej dobe od splatnosti jednotlivých splátok. Premlčacia doba pri využití práva podľa § 565 Obč. zákonníka začala plynúť už splatnosťou nezaplatenej splátky, teda v danom prípade najmenej splátkou splatnou k 20.02.2010, keď posledná splátka zo strany žalovanej bola zrealizovaná k 26.01.2010 v sume 317,06 eur. Trojročná premlčacia doba v dôsledku zosplatnenia preto uplynula splatnosťou najstaršej omeškanej splátky, pre ktorú využíva veriteľ právo na zosplatnenie a pokiaľ žalobca podal žalobu 27.08.2014, je zrejme, že ju podal po uplynutí zákonnej premlčacej doby. Pri využití práva na zosplatnenie podľa § 565 Obč. zákonníka nemôže veriteľ ihneď pristúpiť po omeškaní splátky k zosplatneniu, ale toto právo mu patrí až po tom, čo uplynie lehota troch mesiacov od nezaplatenia splátky. Túto lehotu poskytuje zákon spotrebiteľovi, aby si zaobstaral peňažné prostriedky na zaplatenie dlhovanej sumy a až po jej uplynutí nastáva strata výhody splátok. Uvedené však nemá vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby, ktorá začína plynúť zročnosťou nesplnenej splátky, v danej veci splatnej 20.02.2010. Vzhľadom k uvedenému súd považoval nárok žalobcu za premlčaný a ak by aj bola v konaní preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, predmetnú žalobu by súd zamietol pre premlčanie nároku. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p., keď v konaní bola úspešná žalovaná a vedľajší účastník na jej strane. Žalovaná si žiadne trovy v konaní neuplatnila, preto jej neboli priznané a právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka súd priznal náhradu trov vo výške 1.101,71 eur.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Zdôraznil, že v konaní bolo nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky právny predchodca žalobcu dodržal všetky podmienky, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách ukladá banke podmienky, ktoré je zo strany banky potrebné splniť, aby sa banka voči svojmu klientovi nedopustila porušenia bankového tajomstva. Konkrétne toto ustanovenie vyžaduje, aby bol dlžník v omeškaní zo splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a aby bol bankou vyzvaný na zaplatenie aspoň časti svojho peňažného záväzku. Za kvalifikovanú výzvu právneho predchodcu žalobcu pritom možno považovať nielen výzvu zo dňa 15.06.2010, ale aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 20.05.2013, ku ktorému žalobca pripojil kópiu doručky. Na základe uvedeného považuje za nesporné, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná bola v čase postúpenia napriek písomnej výzve banky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách a k porušeniu bankového tajomstva. Ďalej uviedol, že zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zák. o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. S nedoručením takejto výzvy môžu byť splnené len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách. S nedoručením takejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcia vyplývajúca zo zákona o bankách, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 zákona o bankách. V súvislosti s premlčaním žalobca uviedol, že zastáva názor, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, keďže na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby. Na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 3/2011 a sp. zn. 6MCdo 4/2012; ďalej na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co 34/2015, 23Co 640/2015, ako aj 25Co 353/2015. Zastáva názor, že v súdnej veci začala plynúť premlčacia doba 14.06.2013 (deň nasledujúci po

vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) a uplynula by až 14.06.2017. Žaloba bola podaná 27.08.2014, preto je toho názoru, že jeho nárok nemožno považovať za premlčaný ani len v časti. Ďalej žalobca v odvolaní namietal rozhodnutie vo výroku, ktorým bol zaviazaný na úhradu trov konania vedľajšieho účastníka. Priznané trovy vedľajšieho účastníka konania nemôže považovať za účelne vynaložené a v danom prípade je podľa jeho názoru na mieste aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Nepriznaním náhrady týchto trov súd neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní, pričom obdobný názor vyslovil aj Ústavný súd SR v Náleze II. ÚS 78/2003. Mal za to, že dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania a v danom prípade je na mieste aplikácia ust. § 150 ods.1 O.s.p. S poukazom na uvedené skutočnosti žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie, prípadne sa domáhal zrušenia veci a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi spoločne a nerozdielne náhradu trov konania.

3. K podanému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrilo prostredníctvom právneho zástupcu Občianske združenie B. R. V. W. a uviedlo, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v merite veci. Aj naďalej trvá na absencii aktívnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní ako dôvodu, pre ktoré súd prvej inštancie správne žalobu zamietol. V tejto súvislosti poukázalo na rôzne rozhodnutia odvolacích súdov (Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Bratislave). Podľa jeho názoru, žalobca k veci samotnej neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazoval žalobca aj v priebehu prvoinštančného konania. Odvolanie žalobcu preto považuje za nedôvodné. Za správne považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka. Zdôraznilo, že ustanovenia O.s.p. umožnili občianskym združeniam zameraným na ochranu spotrebiteľa vstúpiť do spotrebiteľských sporov aj v prípade, že nemajú žiadnu vedomosť o týchto sporoch. Z logiky veci tak vyplýva, že k oboznámeniu sa so spisom tak môže dôjsť práve až po vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Právne argumenty použité vedľajším účastníkom v konaní boli opodstatnené a úkony boli účelne vynaložené. Poukázalo na viacero rozhodnutí odvolacích súdov, z ktorých jednoznačne vyplýva, že vedľajší účastník, ktorý je právnickou osobou založenou na ochranu práv spotrebiteľov, má právo nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátkou kanceláriou, takisto ako každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo garantované ústavou využiť. Žiadalo preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 179,55 eur.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny.

5. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie rozhodol a odvolanie žalobcu bolo podané pred 01. júlom 2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (CSP), ktorý upravuje postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov. Civilným sporovým poriadkom bol zrušený Občiansky súdny poriadok. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ust. § 470 ods. 1 zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesno-právnych noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto nového zákona.

6. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ako aj základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, odvolací súd v danej veci posudzoval žalobcom uplatnené odvolacie dôvody podľa zákona účinného v čase podania odvolania, teda podľa vtedy platného procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku.

7. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie vo veci samej predovšetkým na nedostatku vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal splnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu W. sporiteľne, a.s. na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013, a to v návaznosti na ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 92 ods. 7 (v súčasnosti § 92 ods. 8) zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách.

8. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi - ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania.

9. Zhodne so súdom prvej inštancie aj odvolací súd konštatuje, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 7 (teraz § 92 ods. 8) zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je 1) splatná (dospelé splátky), a to za predpokladu 2) písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Tieto predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

10. Z výsledkov vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie nepochybne vyplýva, že jediná výzva banky (W. sporiteľne, a.s.) na zaplatenie celej pohľadávky bola žalovanej doručená dňa 28.05.2013, a to listom zo dňa 20.05.2013, označenom ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“. Ku dňu 27.06.2013 na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi bankou (W. W.ou, a.s.) a žalobcom pritom došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanej. Z uvedenej časovej postupnosti nepochybne vyplýva, že od výzvy žalovanej bankou do postúpenia predmetnej pohľadávky žalobcovi neuplynulo 90 kalendárnych dní. Tým neboli splnené zákonné podmienky ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Na základe týchto skutočností preto súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobca nie je v spore vecne aktívne legitimovaný. S poukazom na tento vecne správny záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepreukázaniu vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu odvolací súd už nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami zo strany žalobcu k merite veci.

11. Čo sa týka napadnutého výroku o trovách vtedajšieho vedľajšieho účastníka, súd prvej inštancie opodstatnene považoval jeho trovy za účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva spotrebiteľa. Ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. do 30.6.2016 umožňovalo, aby ako vedľajší účastník sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti bola ochrana práv podľa osobitného predpisu. S účinnosťou od 15. októbra 2008 zákon zaviedol druhú skupinu subjektov, ktoré mohli vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. K tejto tzv. druhej skupine subjektov vedľajšieho účastenstva, na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej muselo ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúmal. Legitímáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dával samotný zákon, keď ako vedľajší účastník vystupovala právnická osoba. Boli to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa mohla vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti bola ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Do konania mohla v zmysle ust. § 93 ods. 3 O.s.p. vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia mal vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, avšak konal iba sám za seba. Vychádzajúc z výkladu Ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov o tom, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom bola aj účasť vedľajšieho účastníka, je opodstatnený záver, že združenie spotrebiteľov, keď uplatnilo základné právo na súdnu ochranu, malo zásadne právo aj na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada nemohla byť priznaná len v prípade, ak niektoré úkony právnej pomoci spočívajúce v zastúpení advokátom, boli zbytočné, resp. neúčelné, ale táto náhrada nemohla byť priznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom.

12. Za neúčelné pritom nebolo možné trovy právneho zastúpenia považovať z dôvodu, že právne zastúpený účastník (aj vedľajší), bol sám odborne spôsobilý právne kvalifikovane vystupovať v konaní. Obdobne bola táto problematika v rozhodovacej praxi riešená v prípade existencie právnych oddelení na strane účastníka, či v prípadoch zastúpenia fyzických osôb s právnickým vzdelaním a profesiou, kde uvedené skutočnosti neboli dôvodom pre záver o neúčelnosti trov vynaložených na zastúpenie advokátom. Okrem iných dôvodov tu totiž môže byť právne zastúpenie opodstatnené aj z kapacitných dôvodov samotného účastníka vystupovať vo väčšom množstve sporov súčasne. Neúčelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia tiež nemožno bez ďalšieho dovodzovať z typových podaní zo strany právneho zástupcu, pretože v typových sporoch sa jedná o štandardnú techniku danú povahou veci, a to na oboch stranách sporu. V danom prípade boli preto trovy vtedajšieho vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane žalovanej (pretože táto nemala právne zastúpenie) vynaložené účelne a rozsudok aj v tejto časti bol vecne správny.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešní žalovaná a Občianske združenie B., vystupujúce na jej strane a mali by preto nárok na ich náhradu. Žalovanej však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná. Občianskemu združeniu B. bol priznaný nárok na náhradu týchto trov voči neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške týchto trov rozhodne v zmysle ust § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).